

ศูนย์ปฏิบัติการช่วยเหลือผู้ประสบอุทกภัย กรมอนามัย

โทร. 0 2590 4444 โทรสาร 0 2590 4443

คำแนะนำด้านสุขาภิบาล เรื่อง ทำความสะอาดชุมชน

น้ำท่วมได้นำพาสิ่งสกปรกต่างๆ มาจากทุกสารทิศ ทั้งโคลนตม ขยะมูลฝอย วัสดุสิ่งของที่ถูกพัดพามา หรืออาคารสถานที่ที่ได้รับความเสียหาย ดังนั้นหลังน้ำลดสภาพแวดล้อมโดยรอบจึงเต็มไปด้วยขยะ สิ่งสกปรก และเชื้อโรคที่หมักหมม อาจเป็นสาเหตุให้เกิดการระบาดของโรคหรือเป็นอันตรายต่อสุขภาพได้ เมื่อสถานการณ์น้ำท่วมเริ่มคลี่คลายลง จนเกือบเข้าสู่ภาวะปกติหรือเข้าสู่ภาวะปกติแล้วนั้น สิ่งสำคัญที่ประชาชนจะต้องคำนึงถึงคือ การทำความสะอาด และการดูแลสภาพแวดล้อมในบริเวณบ้านและชุมชน

กรมอนามัยห่วงใยสุขภาพประชาชน จึงขอแนะนำแนวทางการปรับปรุงสภาพแวดล้อมชุมชนให้สะอาด ปลอดภัย เพื่อประชาชนกลับเข้ามาอยู่ร่วมกันในชุมชนอย่างมีความสุข ดังต่อไปนี้

1. สำรวจ ตรวจสอบความเสียหายของชุมชน

1.1 วัสดุอุปกรณ์ สิ่งก่อสร้างบริเวณข้างทาง/ริมทางชำรุดเสียหายกีดขวางถนน เส้นทางคมนาคมและอาจเป็นอันตรายต่อประชาชน เช่น สายไฟขาด-หลุดร่วง เสาไฟเอียง ฝาท่อแตก-รั่ว ต้นไม้เอียง-ล้ม เศษวัสดุก่อสร้าง ปูน หิน ดิน ทราาย ถุงทรายขนาดเล็ก ถุงทรายขนาดใหญ่ (Big bag) และวางแผนปรับปรุงแก้ไขซ่อมแซม หรือเก็บขนไปจำหน่ายเป็นขยะรีไซเคิลหรือนำไปใช้ประโยชน์อื่น เช่น ถมที่ดิน ใช้เป็นวัสดุก่อสร้าง

1.2 แม่น้ำ ลำคลอง ลำธารสาธารณะ ท่อระบายน้ำ มีขยะ วัสดุสิ่งของ/เศษสิ่งก่อสร้าง(หิน ทราาย) พืชน้ำ ขวางทางน้ำ ทำให้น้ำขังเน่าเหม็น และบริเวณริมตลิ่งต่างๆ ทрудพังทลายหรือไม่ หากมี อาจเป็นอันตรายต่อประชาชนหรือสภาพแวดล้อม ให้วางแผนปรับปรุงแก้ไขซ่อมแซม หรือเก็บขนขึ้นมากำจัด

1.3 อาคารสถานที่ ตัวโครงสร้าง ประตู หน้าต่าง หลังคา ระเบียง รั้ว ประตูรั้ว ฯลฯ ควรตรวจสอบความมั่นคง แข็งแรงของอาคารและสิ่งก่อสร้าง หากทรุดเอียง แตกหัก หรือแยกหลุด อาจเป็นอันตรายต่อประชาชน ให้กันเป็นเขตอันตรายห้ามเข้า และวางแผนปรับปรุงแก้ไขซ่อมแซมให้แข็งแรงปลอดภัย

1.4 ระบบสาธารณูปโภค ทั้งระบบประปาและระบบไฟฟ้า ต้องตรวจสอบการส่งจ่ายแก่ประชาชนว่าสามารถให้บริการได้ทั่วถึงและได้มาตรฐานการให้บริการนั้นๆ หรือไม่ แจ้งประสานหน่วยงานรับผิดชอบปรับปรุงซ่อมแซมระบบให้ได้มาตรฐาน

ศูนย์ปฏิบัติการช่วยเหลือผู้ประสบอุทกภัย กรมอนามัย

โทร. 0 2590 4444 โทรสาร 0 2590 4443

2. การทำความสะอาดชุมชนให้ปลอดภัยต่อสุขภาพ

2.1 เตรียมการก่อนทำความสะอาดชุมชน

1) กำหนดจุดหรือพื้นที่สาธารณะที่ได้สำรวจ/วางแผนปรับปรุงแก้ไขซ่อมแซมตาม ข้อ 1. พร้อมทั้งกำหนดวัน เวลา เพื่อแจ้งประชาสัมพันธ์/นัดหมายประชาชนในชุมชน/จิตอาสาทั่วไปเข้าร่วมทำความสะอาดชุมชน (BIG CLEANING)

2) เตรียมอุปกรณ์สำหรับเก็บกวาด ทำความสะอาด เช่น ถังดำใส่ขยะ ไม้กวาด แปรงถูพื้นชนิดมีด้าม ผงซักฟอก ถังน้ำพลาสติก สายยางฉีดน้ำ ถูมียางหนา รองเท้าพื้นยางหุ้มแข้ง หน้ากากอนามัย ภาชนะเก็บขยะขนาดใหญ่ ฯลฯ

3) ประสานหน่วยงาน/องค์กรทั้งภาครัฐและเอกชน เข้าร่วมและสนับสนุนสิ่งของอุปกรณ์ทำความสะอาดชุมชน

2.2 การทำความสะอาดชุมชน

ประชาชนในชุมชน/จิตอาสาทั่วไปดำเนินการทำความสะอาดชุมชนตามแผนที่กำหนด และเพื่อเป็นการลดปริมาณขยะที่ต้องกำจัด ควรคัดแยกประเภทขยะ โดยเก็บรวบรวม คัดแยกเศษวัสดุและขยะประเภทต่างๆ ที่สามารถนำกลับมาใช้ใหม่ได้ นำไปขายให้ร้านรับซื้อของเก่า หรือนำไปใช้ประโยชน์อื่นให้มากที่สุด คงเหลือแต่ขยะที่ต้องกำจัดหรือรอการนำไปกำจัดให้น้อยที่สุด

ด้วยความปรารถนาดีจาก สำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม กรมอนามัย

ฉบับที่ 27 วันที่ 24 พฤศจิกายน 2554